

FAŞİZMİN YIKILMASI DEVRİM SORUNUDUR

Devlet iktidarındaki faşizm, kurumları, hukuki ve yasal sonuçları ve maddi temelleri ile toplumsal ve politik yaşamı günlük olarak etkiliyor. Yoğun bir biçimde sürdürülen tutuklamalar, ordu, polis ve MİT operasyonları, işkence, politik ve yasal yasaklama, kısacası, devlet eliyle yapılan faşist terör kitlelerin günlük yaşamının değişmeyen, süregelen öğeleridir. Faşist cuntanın yerini sözümona “temsili” bir kurum olan meclise ve güya “sivil” bir hükümete bırakması, devletin faşist karakterinden her hangi bir şey değiştirmemiştir. İki dönemdir devam eden Özal Hükümeti, 12 Eylül faşizminin sivil uzantısından başka bir şey değildir. Bu hükümetin yaptığı, faşist cuntanın önüne koyduğu: yasal ve politik hedefleri tamamlamaktır. Kürt ve Türk halkı üzerinde terör uygulayan, yeni yeni faşist yasalar çıkartan bu hükümetten başkası değildir. Sırtını emperyalizme, tekellere, ordu polis ve MİT’e dayayan Özal Hükümeti, faşist devlet ve anayasasıyla tam anlamıyla bütünleşmiş durumdadır.

Faşizm kitlelerin günlük yaşamında kalın çizgileriyle kendini gösteriyorken, durum somut ve açıkken reformist “Emek Dergisi” ve çevresi faşizmin “çözöldüğünü” ya da “içbaşkalaşıma” uğradığı biçimindeki yavan, bilim dışı görüşleri yaymayı ve bu anlamda anti-faşist mücadeleyi zayıflatmayı kendine

görev edindi. Bu görevi sürdüren yalnızca “EMEK çevresi” değildir dar kafalı aydınlar oportünizmin tipik örneği olan “Toplumsal Kurtuluş Dergisi” ve Troçkistler, Türkiye’de anti-faşist mücadelenin üstünden atlamak için Kominternin faşizm tanımını ve anti-faşist taktiklerden başlayan bir eleştiri kampanyasına koyuldular. Söz konusu çevrelerin bu konuda ortak özellikleri ve ortak yaklaşımları var. Onların, bu konudaki amacı proletaryanın önderliğindeki Demokratik Halk Devrimini, proletaryanın gündeminden çıkarmaktır. Birçok konuda ortak özelliklere sahip olan bu çevrelere göre, eğer anti-faşist mücadele proletaryanın gündeminden çıkarılırsa, böylece kapitalizmin üstesinden gelmede daha çabuklaşmış olunur. Oysaki faşizme karşı mücadele, maddi temelleri olan tekelciliğe ve emperyalizme karşı mücadeleden ayrı değildir. Proletaryanın önderliğindeki anti-faşist, anti-tekel ve anti-emperyalist mücadele bütünlüğü emekçi kitleleri sosyalizme götürecektir.

Eleştiriler, Komintern’in faşizm üzerine yaptığı belirlemelere yöneldiği için, Komintern’in faşizm belirlemesini kısaca irdelemek gerekiyor.

KOMİTERN’İN FAŞİZM TANIMI BUGÜN DE ÖNEMİNİ KORUYOR

Lenin önderliğindeki ilk kuruluş yıllarını saymazsak, Komünist Enternasyonal’in tüm tarihi faşizm ve savaş altında geçmiştir. III. Enternasyonal’e üye komünist partilerin hemen hemen Avrupa’daki

bölümleri faşist teröre uğramış ve bunların çoğu uzun yıllar yeraltı çalışmasına geçmek zorunda kalmışlardı. Bu anlamda Komintern faşizme karşı mücadelenin zengin deneyimlerine ve birikimlerine sahip olmuştur. Lenin'in emperyalizm belirlemesinden yola çıkan Komintern, o dönemin dünya ve Avrupa'nın somut durumunu somut çözümlemesini ve faşizmin sınıfsal, ideolojik ve politik özünün çözümlemesini yaptı. Bugün faşizm üzerine teorik bilgilerimizin çoğunu Komintern'e borçluyuz. O zamanki komünistlerin ve başta Dimitrov olmak üzere yaptıkları faşizmin sınıfsal özüne yönelik belirlemelerinden yola çıkan daha sonraki komünist kuşaklar ve günümüzün komünistleri kendi ülkelerinde faşizm gündeme girdiği zaman, bunun doğru bir belirlemesini yapabiliyorlar. Komintern faşizmin sınıfsal özünün açığa çıkarılmasının yanında Halk Cephesi gibi anti-faşist mücadelenin taktiklerinin ortaya konmasında da günümüze aktarılan zengin bir politik birikim bıraktı. Yıkacağımız şeyin tüm özelliklerini bilmemiz gerekiyor. Faşizmin temel özellikleri III. Enternasyonal tarafından ortaya kondu. Şu bir tarihsel gerçek ki, 2. Dünya Savaşı'ndan sonra da birçok ülkede faşizm iktidara geldi. Faşizmin geliş biçimleri ve tarihsel koşullar 1920-1940 arasındaki dönemden farklıydı ancak, faşizmin sınıfsal özü, ideolojik ve politik özü hiç değişmedi. Faşizm üzerine derinlemesine bilgi öğrenmek isteyen yeni okuyuculara G. Dimitrov'un Faşizme Karşı Birleşik Cephe'sini E. Leverenz'in Komünist Enternasyonal'de Faşizmin Tahlili'ni III. Enternasyonalin Kısa Tarihi, III.

Enternasyonal Belgeleri'ni öneririz.

Bugünkü faşist diktatörlükler için de geçerli olan Komünist Enternasyonal'in faşizm tanımlaması:

Faşizm, finans-kapitalin en gerici, en şovenist ve en emperyalist öğelerinin açık terörist diktatörlüğüdür.

Komünist Enternasyonal VII. Kongresi bu tanımlamayı şu yönleriyle açıklamıştır:

“İktidardaki faşizm, ideolojik olarak, şovenizmin, kitleleri yönlendirmede ana araç olarak kullanılması demektir” (1)

Faşizmin ilk önce 1922'de İtalya'da, 1923'te Bulgaristan'da, 1933'te Almanya'da ve Avusturya, Macaristan, Çekoslovakya ve diğer Avrupa ülkelerinde iktidara gelmesi ve büyümesinin anlamını ele alan Komintern şu belirlemeyi yaptı:

“a) Devrimci bunalım ve yığınların sermayenin egemenliklerine karşı isyanları büyümektedir:

b) Kapitalistler artık diktatörlüklerini eski parlamentarizm ve genelde burjuva demokrasisi yöntemleriyle sürdürebilecek durumda değildirler;

c) Dahası, parlamentarizm yöntemleri ve genelde burjuva demokrasisi kapitalistler için hem iç politikada (proletaryaya karşı mücadele) hem de dış politikada (dünyanın emperyalist yeniden-paylaşılması uğruna savaş) bir ayak bağı durumuna gelmiştir;

d) Bunların sonucu olarak sermaye, ülke içinde açık, terörist diktatörlüğe, dış politikada da, emperyalist savaşlar için dolaysız bir hazırlık anlamına gelen sınırsız bir şovenizme geçmek zorunda kalmıştır.” (2)

1922'den 1945'te yıkılıncaya kadar Avrupa'nın büyük bir bölümünde iktidara gelen ve hemen hemen tüm emperyalist ülkeler de bir tehlike olarak, bir olgu olarak gündeme gelen faşizm, Stalin'in belirttiği gibi sermayenin güçlülüğünün değil, tersine zayıflığının bir belirtisiydi. Çünkü mali-sermaye kitleleri eski parlamentarizm ve burjuva demokrasisi yöntemleri ile yönetemiyordu. Kitleleri mevcut yöntemlerle yönetememek güçlülüğün değil, zayıflığın belirtisidir. Mali-sermayenin bu zayıflığı kendini 2. Dünya Savaşı'nda tüm yönleriyle ortaya koydu, açığa çıkardı. Savaşla birlikte, Avrupa'nın büyük bir bölümünde faşizm maddi temelleri ile birlikte kökünden kazındı.

İrdelemeyi devam ettiriyoruz.

Faşizm Avrupa'da 1917 Ekim Devriminden sonra olgunlaşan devrimci durum sonrası ortaya çıktı. Faşizm bu yanıyla da **bir karşı devrim gücüdür**. O dönem (1917-1924) Sosyalist Ekim Devriminde büyük etkisiyle Avrupa'da gündeme gelen devrimci ayaklanmalar ve bunun sonucu Almanya, İtalya, Macaristan ve diğer ülkelerde proletaryanın kentlerde ve ülke çapında Sovyetler ve konseyler yönetimini kurması sonucu Avrupa bir devrime çok yaklaşmıştı. Kapitalizmin ekonomik bunalımı, devrimci bunalıma dönüşüyordu. Bu bunalımı bir proletarya devrimine dönüştürme olanakları iyice olgunlaşıyordu. Kapitalizmin bu köklü bunalım durumundan Dimitrov'un da belirttiği gibi iki çıkış yöntemi vardı: Biri proleter yöntem olan proletarya devrimine

yönelmekti ve diğeri de mali-sermayenin burjuva yöntemi olan kanlı, açık terörist-diktatörlük olan faşizme yönelmekti. Bunalımda bu iki çıkış yolu arasında proletarya ile mali-sermaye arasında bir kapişma oldu. Sonuçta devrimci ayaklanmalar bir bir ezildi, devrimci durum geçici olarak söndü ve daha sonra sosyal-demokrasinin de yardımıyla faşizm iktidara geldi. Bir karşı devrim gücü olan faşizm koyu bir anti-bolşevizm ve anti-komünizm demagoji ve terör kampanyasına girişti. Faşizm kaba bir anti-komünizm ve anti-sovyetizmdir.

Faşizm, 1920'li yıllarda, kapitalizmin ekonomik bunalım koşullarında tekellerin gücünün, devletin gücüyle birleştirilmesi anlamına geliyordu. Devlet-tekelleşmesi olan tekeller devlet kapitalizmi faşizm tarafından gerçekleştirilmiştir. Bugün çok büyük bir güç haline gelen tekeller devlet kapitalizminin temelleri o yıllarda atıldı.

Portekiz ve İran faşizmin devrim yoluyla yıkılmasına örneklerden ikisidir. 74 Portekiz devrimi 49 yıllık faşizmi; 78'de de İran devrimi Şahın monarşist-faşizmini yıktı. Faşizmin çözülmesine örnek gösterilen Yunanistan'da faşizmin toplum üzerindeki çizgileri devam ediyor. 67'de albayların liderliğinde yapılan faşist darbe ile iktidara gelen faşizm, 74'te Kıbrıs'taki yenilginin de etkisiyle, önemli ölçüde toplum gözünde yıprandı. Cunta liderleri mahkemelerde yargılandılar. Onyıllar boyu yeraltındaki komünist parti, legaliteye çıktı, yasal çalışma olanakları arttı cunta yanlısı birçok

subay ordudan uzaklaştırıldı. Ancak, faşizmi uygulayan ordu-polis aygıtları varlıklarını halen sürdürüyorlar. Albaylar ve emrindeki subaylar kendi kişisel güçlerine dayanarak faşizmi uygulamadılar ki, onlar gittiği zaman faşizm bitsin ya da çözülmüş olsun. Cuntacı albaylar ve subayları, faşizmi uygulamaya uygun bir ordu-polis ve diğer devlet aygıtları olmasaydı uygulayabilirler miydi. Kesinlikle bu, mümkün olamazdı. Devletin temel aygıtları ideolojik olarak ve politik olarak faşistleştirilmişti. Onun için, cuntacılar ve subayları ordudan atılmakla, faşizm önemli bir darbe yedi ancak, faşizmin Yunanistan da aygıtları ve sivil güçleriyle çözüldüğünü ve “iç-başkalaşıma” uğradığını kim ileri sürebilir.

Yunanistan’ın değişik bir örneği Arjantin’dir. Arjantin’de de gerek emekçi kitlelerin mücadelesi sonucu ve gerekse İngiltere ile yapılan Fankland Savaşı’nın getirdiği yenilginin etkisiyle, faşist generaller cuntası yıprandı, hükümete gelen Raulf Alfonsin yönetimi tarafından yargılanarak 15 yıl cezalandırılıp cezaevine atıldılar. Ancak, bütün dünya sık sık, Arjantin’de faşist ordu birliklerinin ayaklanmasına tanık oluyor. Gerek Alfonsin’in Radikal Parti iktidarı olsun ve gerekse daha sonra gelen sivil yönetimler olsun, daha henüz cunta zamanında ortadan kaybolan binlerce sosyalistin ve demokratın hesabını bile sormadı. Hükümetler, ne zaman yapılan işkenceleri ve kayıpları soruşturmak için bir meclis araştırmasına başvurmaya kalkıştırlarsa, karşılarında ayaklanmış ordu birliklerini

buldular. Mayıs Meydanı Anaların, alana çıkmaya devam ediyorlar. Bu da gösteriyor ki, cunta liderlerinin ve bazı faşist subayların yargılanması, faşizmin ordu-polis ve diğer devlet aygıtlarından çözüldüğü ve sivil faşist güçlerle birlikte “iç-başkalaşımı” anlamına gelmiyor.

Faşist Ziya Ülhak'ın ölmesi ve Benazir Butto'nun hükümete gelmesi de Pakistan'da faşizmin ideolojik aygıtları ve politik yapısının yıkıldığı anlamına gelmediğinin en iyi kanıtı; gene Benazir Butto'nun hile ve ordunun baskısı ile hükümetten uzaklaştırılmış olmasıdır. Şili'de ise, komünist partinin ve diğer demokrasi güçlerinin yasal çalışması, faşizmin yıkılması anlamına gelmiyor. Pinoşet ve faşist ordu iktidardadır, işbaşındadır.

Bu örneklerden sonra faşizmin yıkılması sorununun da toplu bakışa geçebiliriz.

1922-1945 yılları iktidara gelen batı ve doğu Avrupa'daki faşist diktatörlükler, Sovyet Kızıl Ordusu'nun tayin edici etkisi başta olmak üzere, bu ülkelerde demokratik devrimlerle yıkılmış. Devrim, faşizmin ekonomik temeli olan tekelciliğin ortadan kaldırılmasına yönelip, tekelciliği ortadan kaldırdığında faşizmin kökü de kazanmış oldu. Faşizm, doğu Avrupa'da maddi temeller ile birlikte ortadan kaldırılırken, İtalya ve Batı Almanya'da ise devlet iktidarındaki yapısına son verildi. İtalya ve Batı Almanya'da faşizmi iktidara getiren KRUP, FIAT ve diğer tekeller bugün gene ekonomik ve politik iktidarı

ellerinde tutuyorlar. Faşizmin maddi temelleri buralarda ayakta duruyor, üstelik bugün daha güçlü konumdalar. Faşizmin iktidara geldiği ülkelerde bir devrimle ve bir dış zor yoluyla yıkıldığını gösteriyor. Faşizmin, kendiliğinde ve barışçı biçimde ortadan kalktığının örnekleri yoktur ve faşizmin barışçı olarak ortadan kalkacağına inanacak kadar saf değiliz. Zor yoluyla iktidara gelen faşizm, gene halkın devrimci zoru ile yıkılır. Türkiye’de de tarih buna tanık olacaktır.

Faşizm, emperyalizmin bir ürünüdür. Faşizmin maddi temeli tekelliktir. Emperyalizmin temel çekirdeği tekellerdir. Tekellilik ise politik olarak demokrasi yerine “her planda gericilik” demektir. İşte faşizm, tekelliliğin politik özü olan “her planda gericilik”in açık bir ifadesi oldu.

Hem Komintern’in faşizmin sınıfsal özü tanımlamasında ve hem de ortaya çıkış koşullarında çıkarılması gereken öz sonuç, faşizmi maddi temelleri olan emperyalizmden, tekellilikten koparmak mümkün değildir. Faşizmi, sınıfsal özü olan tekellilikten ayrı olarak ele almaya kalkışanlar oldu, ancak, getirilen tanımlamaların hiçbiri doğrulanmadı. Komünist Enternasyonal’in faşizm tanımı olaylar tarafından doğrulan tek doğru tanım olarak kaldı.

Faşizmin iktidara geliş biçimleri ülkenin toplumsal, politik, ekonomik ve tarihsel özellikler ve bir ulusun kendi özelliklerine göre farklı farklı olmuştur. Örneğin, ruhani faşizm (İspanya), Parlamentarizmin kaba biçimleriyle birleşme, Doğu ve Güney Doğu Avrupa

lkeleri, topyekn faşizm (Almanya), Monarşist-faşizm İnan (Şah dönemi), askeri faşist diktatörlükler biçiminde (Yunanistan, Arjantin, Şili, Türkiye). Kullandığı yöntemler, geliş biçimi (ister aşağıdan devlete tırmanarak, ister devlet eliyle yukarıdan aşağıya uygulanarak olsun) faşizmin, sınıfsal özü hep tekellilik olmuştur.

Buradan çıkarılması gereken birinci sonuç: Faşizmin yıkılması maddi temelleriyle birlikte ele alındığında bir devrim sorunudur.

Esas olarak gelmek istediğimiz ve üzerinde durmak istediğimiz nokta tam da burasıdır. Bu sorunu, faşizmin iktidara geldiği diğerk ülke örneklerini ele alarak incelemek gerekiyor

PORTEKİZ-İSPANYA-YUNANİSTAN ARJANTİN-ŞİLİ-PAKİSTAN-İRAN VE TÜRKİYE

Faşizmin ülkeden ülkeye farklı toplumsal ve tarihsel koşullara göre geliş ve uygulama biçimleri arasında arklılıklar olduğunu belirttik. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra çeşitli ülkelerde iktidara gelen faşizmler hemen tümüyle ordu-polis ve diğerk devletler aygıtları aracılığı ile gerçekleşmiştir. Sivil faşist gler, buralarda da vardı, ancak, bu sivil faşist gler, daha çok faşist devlet aygıtlarının bir uzantısı durumunda olmuşlardır. Çünkü tekeller, ordu ve polise dayanarak (yani yukarıdan-aşağıya) uyguladıkları yerlerde, kendilerine

sivil kitle tabanı yaratmak zorunda kalmışlardır. Bu anlamda, faşizm, devlet eliyle de uygulansa, belli sınırlarda “sivil” yönleri de içerir. Faşizmin yıkılması sorunu ve kökünün kazınması sorunu bunun için bir devrim sorunudur. Örgütlenmiş sivil faşist güçler, kendi kendilerine ortadan kalkmazlar, değişmezler. Faşist güçlerin (ister askeri, ister sivil olsun) kendi kendine bir “iç-başkalaşıma” uğradıklarının bir örneği yoktur. Faşizmin askeri ve sivil mevzileri ancak bir devrimle yıkılırlar ve tarihin çöplüğüne atılırlar. İktidardaki faşizme karşı mücadeleyi burjuva diktatörlüğü çerçevesi içerisinde tutmaya kalkışmak, önce kendini sonra da emekçi kitleleri aldatmak demektir.

Şimdi somut örneklerle dönelim.

İspanya ve Portekiz. Bu iki ülkede dünyanın en uzun süreli faşist diktatörlükleri iktidarda kaldı. Faşizm, burada yaklaşık yarım yüzyıl ayakta kaldı. Bu yarım yüzyıl boyunca faşizm, ne çözüldü ne de “iç-başkalaşıma” uğradı. Portekiz’deki 49 yıllık faşist diktatörlük, 1974’de bir devrim ile yıkılırken, İspanya’da ise faşizm devlet aygıtları ve toplumsal yaşamda çizgileri ile kendini belli ediyor.

İspanya’da 1936’da Franko’nun faşist birlikleri, Alman ve İtalyan faşizminin ve emperyalizmin desteği ile komünistlerin önderliğindeki Demokratik Cumhuriyeti kanla yıkarak, uzun süre devam edecek olan faşist diktatörlüğü kurdu. İspanya’da faşizm, Franko’nun ölümü ile birlikte yıkılmadı, devlet aygıtlarında, ideolojik yaşamda ve sivil faşist güçleriyle

devam ediyor. Burada olan, gelişmelerin bir sonucu olarak faşizmin gerilemesidir. Burada komünistlerin yeniden yasal çalışma göstermesi ve sendikaların yasal çalışması bizi yanıltmamalı. Bu konuda göz önünde bulundurulması gereken şey, komünistlerin yasal çalışma sürdürmeleri değildir; göz önünde tutulması gereken şey, faşizmin ideolojik, aygıtsal ve sınıfsal temellerinin varlığıdır.

TÜRKİYE’DE ANTI-FAŞİST MÜCADELE

Anti-faşist mücadele Demokratik Halk Devriminin önemli bir yönünü ifade eder. Anti-faşist mücadele ve anti-faşist bilinç işçi sınıfı ve diğer emekçi kitlelerin devrimci kalkışmasında son derece önemli bir yer tutuyor. Kitlelerin devrimci kalkışmalarında önemli yer tutan Anti-faşist bilinci ve mücadeleyi yumuşatmak son derece tehlikelidir. Doğrudan devlete karşı yönelen ve dolaysız politik mücadelenin ta kendisi olan anti-faşist mücadele ile işçiler ekonomizmi kısmen aşmaya başladılar. Tekelci sermaye faşist diktatörlüğü esas olarak işçi sınıfına karşı yöneltti. Hem bu nedenle, hem de faşist diktatörlüğün, tekelci sermayenin doğrudan ve çıplak diktatörlüğü olduğu için anti-faşist mücadele bir sınıf mücadelesidir ve işçi sınıfının kapitalizme karşı verdiği mücadelenin kopmaz bir parçasıdır.

Son bir-iki yıldır sosyalistlerin değerlendireceği son derece sınırlı “yasal olanakların” doğmasının etkisiyle olacak ki, sosyalistler arasında yeniden “Türkiye’de faşizm sorunu” tartışılmaya başlandı. Faşizm sorunu

bilimsel ve politik olarak tartişılmak yerine “faşizme karşı m¼cadele, kapitalizme karşı m¼cadelenin ¼st¼n¼¼ ortm¼řt¼r” t¼r¼nden yargılarla sorun ele alınıyor. O halde, sorunu bilimsel ve politik a¼ıdan ele alalım. Biz, faşizmden s¼z cderken “tırmanan” ya da “faşizm tehlikesinden” değil, iktidardaki faşizmden s¼z ediyoruz. İktidardaki faşizm, bir politik tehlike değil, g¼nl¼k olarak karşımıza ¼ıkan nedenleri ve sonu¼ları ile birlikte duran bir devlet bi¼imlenmesidir. T¼rkiye’de faşizm ne bir h¼k¼met bilimi olmuştur ne de faşizm cunta ile ozdeş ve sınırlı olmuştur. Faşizm, burjuva devlet bi¼imlerinden biridir ve oyle olmuştur. Hi¼ ř¼phesiz, sınıflı toplumlarda doğmuş olan devlet bi¼imleri ne olursa olsun, bu devlet bi¼imlerinin t¼m¼ bir sınıfsal karakter taşırlar: sınıf devleti, burjuva devlet bi¼imleri de bi¼im olarak farklı farklıdır. Örneğin “demokratik cumhuriyet” ya da “faşizm bi¼imi” gibi. T¼m bu bi¼imlerin sınıf öz¼ hep aynı olmuştur, burjuva devleti. T¼rkiye’de TC devleti 12 Mart’la birlikte faşist bir bi¼im almıştır. 12 Mart öncesi devleti ile “demokratik cumhuriyet” değildi. Yine gerici, anti-demokratik ve anti-kom¼nist bir burjuva devletti. Tekelci sermaye 12 Mart askeri faşist darbesiyle, burjuva devletin o g¼nk¼ yapısı yerine yenisini koymadı. Yapılan şey, tekelci sermayenin t¼m devleti tek başına ele ge¼irmesi (devlet-tekel b¼t¼nleřmesinin sağlanması) ve o g¼nk¼ zaten gerici olan devletin tekelci sermayenin denetiminde ve i¼yapısının ideolojik olarak, politik olarak faşistleştirilmesiydi. 12 Mart’la birlikte devlet, tekelci

sermayenin egemenliği altında yeniden daha sıkı bir biçimde düzenlendi ve merkezileştirildi. Devletin esas yapısını oluşturan ordu ve polis teşkilatı hem ideolojik olarak ve hem de politik olarak faşistleştirildi. Yeni kurumlaşma yaratılmadı, mevcut devlet aygıtları faşistleştirildi. 1973 sonrası ve 1980'e kadar olan süreçte burjuva temsili kurumların (meclis, belediye gibi) seçimle gelmesi yapısı faşistleştirilen devletin esas yapısını değiştirmemiş ve aynı aygıtlar (ordu) 12 Eylül faşist darbesi ile temsili burjuva kurumların varlığına son vermiştir. 12 Eylül'de 12 Mart gibi bir faşist askeri darbedir. Bu darbe ile gelen faşist diktatörlük, bu ya da şu burjuva kesime karşı değil, doğrudan işçi sınıfına karşı, yükselen devrime karşı yapılmıştır. 12 Eylül'le başlayan süreçte, tekelci sermaye, bir yandan devrimci halk hareketini bastırırken, diğer yandan da mevcut devletin iç yapısını daha sıkı bir merkezîyetçilik altına almıştır. Devletin temel aygıtları (ordu, polis, MİT) 12 Eylül'le birlikte fazlaca değişikliğe uğramamıştır. Bu kurumların faşist yapısı 12 Mart'la başlamıştır. Devletin temel kurumları ideolojik olarak ve politik olarak faşisttir. 12 Eylül'ün ortadan kaldırdığı temsili burjuva kurumlar (parlamento gibi) yeniden "sivil" ellere geçmiş ancak bizdeki faşizmin yalnızca "askeri" değil, aynı zamanda da sivil yönleri de vardır. Türkiye'ye de hükümet biçimleri sık sık değişebilir ve değişiyor ancak, devletin temel aygıtları olan ordu-polis teşkilatının yapısı pek değişmemiştir.

Bundan ötürü, cuntanın gitmesi faşizmin

“çözülmesi” ya da “iç-başkalaşımı” anlamına gelmiyor. Faşizm yalnızca maddi temeli ile değil, sonuçları ile birlikte duruyor.

Faşizmi yalnızca tekelci sermayenin bir politika değişikliğine indirgemek yanlıştır. Faşizm bir devlet biçimlenmesi olarak ve bu biçimi ile tüm temsili kurumları etkileyen bir devlet biçimi olarak iktidardadır. Bundan dolayı diyoruz ki, faşizmin yıkılması bir devrim sorunudur.

Devrimci hareket içinde şimdiye kadar, anti-faşist mücadeleyle tekelci kapitalizme karşı mücadeleden ayrı gören ve sağ bir yorumla “anti-faşist iktidar” görüşünü getirenler olmuştur. Bu yaklaşım sahipleri dogmatik olarak Türkiye’de faşizmden yana olmayan bir sermaye kesimi aramış ve tabii ki böyle bir sermaye kesimi de çıkmış değildir. Faşizme karşı mücadelede sağ yaklaşım, devrimci harekette hiç şüphesiz derin tahribat yaratmıştır. Şimdi de “sihirbazlık oyunları” ile iktidardaki faşizmi yok eden sığ yaklaşımlar ortaya çıkmaya başladı. Bu sığ yaklaşıma göre: nasıl ki bir zamanlar Rusya’da otokrasinin üstünü örtmüşse, aynı şekilde Türkiye’de bugün, faşizm kapitalizmin üstünü örtüyor. Böylesi bir kıyaslama talihsiz bir kıyaslamadır. Çünkü Rusya’da feodalizmi temsil eden otokrasi, kapitalizmden önce çıkmıştır. Peki ya bizde durum nasıldır? Bizde faşizm, otokrasi gibi feodalizmden kalma ve feodalizmi korumaya hizmet etmiyor. Bizde faşizm, kapitalizmin gelişimi sonucu oluşan tekelciliğin bir eğilimini yansıtır. Yani tekelci sermayenin doğrudan

çıplak, açık diktatörlüğüdür ve doğrudan tekelci sermayeye ve kapitalizme hizmet eder. Bundan ötürü bizde faşizme karşı mücadele ile anti-kapitalist mücadele iki ayrı şey, iki ayrı toplumsal çelişkiyi değil bir ve aynı toplumsal çelişkiden kaynaklanır ve kapitalist sisteme darbe vurur. Anti-faşist mücadelede sağ ve sığ yorumlar yanlış ve sınıf mücadelesi için tehlikelidir.

Proletaryanın devrim mücadelesi olan Demokratik Halk Devrimi yalnızca anti-faşist yön ile sınırlı değildir, bu sadece bir yöndür. Daha önce de açıkladığımız gibi, anti-faşist mücadele ile maddi temeli olan anti-tekelleştirme ve anti-emperyalist mücadele ve bir demokrasi sorunu olan ulusal sorunun çözüm mücadelesi bir bütündür ve bu bütünlüklü sorun demokratik halk devriminin nesnel temellerini oluşturur.

Uğur GÜNDÜZ

KAYNAK:

- 1) Komünist Enternasyonal'de Faşizmin Tahlili (Sayfa: 183-184 Sol Yay.)
- 2) III. Enternasyonal Belgeler (Sayfa: 224-225 Belge Yay.)